

Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Yeme Tutumlarının İncelenmesi

Hasan ÖZER¹, Sezgin HEPSERT², Yakup KILIÇ³

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1121564>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ/Türkiye

²Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ/Türkiye

³Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ/Türkiye

Öz

Yapılan çalışmada beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yeme tutum testi (YTT) ve cinsiyet, spor dalı, maddi durum, kronik hastalık değişkenlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama yöntemi kullanılan araştırmanın örneklemini Erzinan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde öğrenim gören yaşları ortalaması 21,76 olan toplam 316 (215 erkek, 101 kadın) öğrenci oluşturmuştur. Veriler 2021-2022 öğrenim yılı içerisinde spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden gönüllülük esaslı olacak şekilde toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak yeme tutum testi ve katılımcıları tanımlamaya yönelik demografik bilgileri içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programına aktarılmış, anlamlılık seviyesi $p<0.05$ olarak belirlenmiştir. İstatistik uygulaması aşamasında normallik sınamalarının ardından YTT ve cinsiyet, YTT ve kronik hastalık değişkenleri arasındaki farkı anlamak için Bağımsız Örneklem T Testi. YTT ve maddi durum, YTT ve spor dalı değişkenleri arasındaki farkı anlayabilmek için ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları incelendiğinde YTT ile cinsiyet, maddi durum, spor dalı, kronik hastalık değişkenleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilere ait dağılım tablosu incelendiğinde ise katılımcıların 225'inde normal yeme davranışı gözlenirken 61'inde normal üstü yeme davranışının olduğu belirlenmiştir ve yeme tutumları olumlu yönde olan katılımcıların sayısının yeme tutumu olumsuz olan katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sorumlu Yazar:
Sezgin HEPSERT
sezginnepsert@gmail.com

Anahtar kelimeler: Spor, Yeme Tutumu, Yeme Bozukluğu

Research of Eating Attitudes of Students Learning in the Field of Physical Education and Sports

Abstract

In the study, it is aimed to examine the eating attitude test (EAT) and the variables of gender, sports branch, financial situation, and chronic disease in students studying in the field of physical education and sports. The sample of the study, in which the relational screening method was used, consisted of 316 (215 male, 101 female) students, whose average age was 21.76, studying at Erzinan Binali Yıldırım University. Data were collected on a voluntary basis from students studying at the faculty of sports sciences in the 2021-2022 academic year. An eating attitude test and a personal information form containing demographic information to define the participants were used as data collection tools. The obtained data were transferred to the SPSS package program, the significance level was adopted as $p<0.05$, and after the normality tests at the statistical application stage, the Independent Sample T-Test, eat and financial status, eat and sports branch, to understand the difference between the variables of eat and gender, eat and chronic disease. The Anova test was used to understand the difference between the variables. When the distribution table of the students was examined, it was determined that 225 of the participants had normal eating behaviour and it was concluded that the number of participants with positive eating attitudes was higher than those with negative eating attitudes.

Keywords: Sports, Eating Attitude, Eating Disorder

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
26.05.2022

Kabul Tarihi:
27.06.2022

Online Yayın Tarihi:
28.06.2022

Giriş

Beslenme, canlıların yaşamsal faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için gerekli olan en temel fizyolojik ihtiyaçlarından biri olmasıyla birlikte büyüme, yaşamı sürdürme ve sağlığı koruma adına tüketilen besinlerin kişinin metabolizmasında kullanılmalıdır. Kişinin yaş ve cinsiyet gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak vücudu için gerekli olan besini dengeli bir şekilde alması sağlıklı beslenme olarak nitelendirilmektedir. Sağlıksız ve yetersiz beslenme kişinin fiziksel ve zihinsel yönden gelişiminin olumsuz etkilenmesine sebep olmaktadır. Yeterli ve dengeli beslenme ile bireylerin zihinsel gelişimi, iş verimi, sağlık risklerinin azalması gibi olumlu etkiler oluşmaktadır (Baysal, 2009; Karadağ vd., 2016).

Yeme tutumu günümüzün büyük sorunlarından bir tanesidir. Bu sebeple üzerinde yürütülen çalışmaların sayısı her geçen gün artış göstermektedir (Baudrillard, 2012). Yalnızca fizyolojik bir ihtiyaç olmaktan çıkan yeme davranışı aşırı zayıflık ve aşırı kilo durumlarıyla kişilerin hayatlarında tehdit unsuru haline gelmiştir. Yapılan çalışmada gençlerin kilo kaybı ile diyet yapmalarında yaşanan artışla obezitenin de sayısında artış olduğu bildirilmektedir (Rosen, 2010).

Ülkemizde yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin yetersiz ve dengesiz beslendiği bilgisi ortaya konmuştur (Işık, 2009). Bu durumun sebebi olarak sosyal imkan, gelir düzeyi azlığı ve eksik beslenme bilgisi gibi değişkenler sayılabilmektedir (Çakıroğlu, 2020). Yeme bozukluğunun büyük bölümünün 25 yaş öncesinde olduğu ve üniversite çağındaki gençlerde bu prevalansın yüksek olduğu ifade edilmektedir (Tam vd., 2007; Hudson vd., 2007). Üniversite yılları ergenlik döneminin sonu, yetişkinlik döneminin ise başlangıcı durumundadır. Bu dönemdeki bireylerin yaşantılarında ev dışı beslenmeyle fast-food tarzı gıdalara yönelme de başlamaktadır. Oluşan yetersiz ve dengesiz beslenme beraberinde yeme tutum ve davranışlarında değişiklikler meydana getirmektedir (Arslan, 2016). Yeme bozuklukları; gençler, ergen kızlar ile yetişkin kadınlarda fiziksel ve psiko-sosyal sorunlarla ortaya çıkan psikiyatrik bozukluklardır. Ergen kızlarda, yetişkin kadın bireylerde ve gelişmiş ülkelerde yeme bozuklukları daha geniş prevalansa sahip durumdadır (Fairbum ve Harrison, 2003; Özgen vd., 2012).

Yaşadığımız çağda insanlar toplumda beğenilme içgüdüleriyle kilo takibi yapıp dış görünüşlerine özen göstermektedir. Bu durum aşırıya kaçtığına ise bazı bireylerde yeme bozukluğunun meydana çıkmasına yol açabilmektedir. Bu bilgilerle birlikte yeme bozuklukları toplumda daha çok kadın bireylerde artış göstermektedir (Koç, 2015). Literatür incelendiğinde yeme bozukluğunu etkileyen faktörler arasında cinsiyet ve yaş değişkenleri ön sıralarda yer almaktadır. Amerikan Psikiyatri Birliği Anoreksiya Nevroza (AN) görülme sıklığının ergenlik ve gençlik dönemlerinde arttığını bununla birlikte AN vakalarının %40'lık kısmının bu dönemlerde olduğunu açıklamaktadır (Vançelik, 2007).

Yeme bozukluğu; yetersiz beslenme, aşırı beslenme, depresyon, anksiyete gibi problemlere sebep olabilen, yeme alışkanlığındaki sapmalardır. Yeme bozukluğu psikiyatrik sorunlar içinde yaygın bir şekilde görülmekte olup daha çok kadınları etkilemektedir. Bu durum ise mortalite ve morbidite noktasında yüksek seviyede risk oluşturmaktadır. Yeme bozukluğu adolesan ve gençlerde yaygın durumdadır (Pritts vd., 2003). Problem durumunu gençlerde mevcut yeme bozukluğunun belirlenmesinin oluşturduğu çalışmada beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin yeme tutumlarının incelenmesinin yanında cinsiyet, maddi durum, spor dalı ve kronik hastalık değişkenleri ile yeme tutumu arasındaki anlamlılığı incelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sürecinde kullanılan; model, çalışma grubu, veri toplama araçları ve elde edilen verilerin analizi ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Araştırmaya Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Kurulu 10.02.2022 tarih ve 03 sayılı toplantısında Karar No: 16 ile uygun görülen araştırma raporu alındıktan sonra başlanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2016). Tarama modeli daha önceden olan veya halen olan durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlamaktadır. Yani bir durumu, olayı olduğu gibi ona etki etmeden araştırılan modeldir (Karasar, 2006).

Çalışma Grubu

Evren sayısının 430 kişinin oluşturduğu çalışmaya 2021-2022 eğitim-öğretim sezonunda Erzinan Binali Yıldırım Üniversitesi beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören ve gönüllü olarak çalışmaya katılan yaşları 18–45 arasında değişen toplam 316 kişi (215 erkek, 101 kadın) katılmıştır. Araştırmada basit örneklem metodu kullanılmıştır. Basit rastgele örnekleme yönteminde bütün birimler liste haline getirilir ve bu listeden rastgele birimler seçilir. Evren karmaşık ve çok büyük değilse seçim işlemi kolay olur ve bu yöntem ile yapılan örneklemede istatistiksel işlemler ağırlıksız olarak yapılmasından dolayı değerlendirme işlemi ve örnekleme hatası kolay hesaplanır. Örneklemin seçileceği evrene ait tam liste gereklidir. Birimlerin dağınık olması uygulama işlemini zorlaştırabilir. Örneklem için seçilen kişilere ulaşabilmek için fazla zaman ve insan gücü gerekebilir (Dawson ve Trapp, 2001; Özdamar, 2001).

Tablo 1

Örneklem grubu yaş, boy ve kilogram değişkenlerine göre ortalamaları

Değişken	n	Ortalama
Yaş (Yıl)	316	21.76
Vücut Ağırlığı (kg)	316	67.34
Boy (cm)	316	174.09

Çalışmaya katılan bireylere ait yaş, vücut ağırlığı ve boy bilgileri sırasıyla 21.76, 67.34, 174,09 olarak tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 2

Katılımcılara ait spor yapma değişkeni dağılımı

	Frekans	Yüzde
Bireysel Spor Yapan	139	44.0
Takım Spor Yapan	114	36.1
Spor Yapmayan	63	19.9
Toplam	316	100

Katılımcılara ait spor durumu incelendiğinde bireysel spor yapan kişi sayısı 139 (%44.0), takım sporuyla uğraşan kişi sayısı 114 (%36.1), spor yapmayan kişi sayısı ise 63 (%19.1) olarak tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3

Katılımcılara ait kronik hastalık değişkeni dağılımı

	Frekans	Yüzde
Kronik Hastalığı Var	24	7.6
Kronik Hastalığı Yok	292	92.4
Toplam	316	100

Çalışmada yer alan kişilerin 24'ünde (%7.6) kronik hastalık olduğu görülürken 292'sinde (%92.4) herhangi bir kronik hastalık olmadığı görülmektedir (Tablo 3).

Veri Toplama Aracı

Kişisel Bilgi Formu

Kullanılan madde seçiminde Arnik (2009) ve Mohammadinazhad (2016) tarafından yapılan araştırmalardan yararlanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu, öğrencilerin demografik ve antropometrik özellikleri (Yaş, boy, kilo, medeni durum), aktif olduğu spor dalı, öğrenim gördüğü bölüm, sınıf, ailenin gelir düzeyi ve yeme davranışları gibi değişkenleri içermektedir.

Yeme Tutum Testi (YTT)

Garner ve Garfinkel (1979) tarafından Yeme Bozukluğu belirtilerini objektif olarak değerlendirmek amacıyla 40 maddeden oluşan Yeme Tutum Testi (YTT) geliştirilmiştir. Daha sonra Garner ve ark. (1982) ölçeği revize ederek 26 maddelik Yeme Tutum Testini (YTT) literatüre kazandırmıştır.

Savaşır ve Erol (1989) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak faktör analizi ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Daha sonra Elal vd., (2000) tarafından yapılan çalışmada bir grup üniversite öğrencisinde ölçeğin faktör yapısı incelenmiştir. Ölçeğin orijinal faktör yapısı ile benzerlikler taşıdığı gözlenmiştir.

YTT, 11 ile 70 yaş arası kişilere uygulanabilen 6'lı likert tipi bir ölçektir. Ölçekteki maddeler “hiçbir zaman”, “nadiren”, “bazen”, “sıklıkla”, “genellikle”, “her zaman” dır. Puanlaması

ise 25'nci madde hariç her zaman: üç, genellikle: iki, sıklıkla: bir; bazen, nadiren ve hiçbir zaman ise sıfır puandır. 25'nci madde ise, her zaman: sıfır, genellikle: sıfır, sıklıkla: sıfır; bazen: bir, nadiren: iki ve hiçbir zaman üç puandır. YTT için kesme değeri 20 puandır. Puan sonuçları 20 ve üzeri sağlıklı ve anormal yeme davranışı, 20'nin altı normal yeme davranışı olarak değerlendirilir.

Verilerin Analizi

Araştırma sonunda elde edilen veriler IBM SPSS 22.0 paket programında anlamlılık seviyesi $p < 0.05$ olacak şekilde analize tabi tutulmuştur. Adayların ölçeklerden elde ettikleri puanlar normalite analizine tabi tutulmuştur ve basıklık ile çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Elde edilen değerlerin $-2...+2$ aralığında olmasından dolayı verilerin normal dağılıma uyduğu kabul görülmüştür (George ve Mallery, 2016). Normalite sınavından sonra veriler bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar bulgular kısmında tablolar halinde sunulmuştur.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde istatistiksel olarak incelenen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 4

Katılımcılara ait yeme davranışı istatistik bilgileri

	Frekans	Yüzde
Normal	255	80.7
Normal Üstü	61	19.3
Toplam	316	100

Çalışma sonucunda normal yeme davranışı gösteren kişi sayısı 255 (%80.7), bozuk yeme davranışı gösteren kişi sayısı ise 61 (%19.3) olarak belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 5

Katılımcıların ytt ve spor dalı değişkenine göre tek yönlü varyans analizi istatistik verileri

Spor branşı	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Bireysel Sporlar	139	11,80	7,81	,919	,400
Takım Sporları	114	13,27	9,08		
Spor Yapmayanlar	63	12,17	9,76		

$p < 0.05$

Tablo 5 incelendiğinde katılımcılardan elde edilen verilere göre yeme tutum testi ve kişilerin ilgilendikleri spor dalı çeşidi ve spor yapmama durumları arasında bir anlamlılık tespit edilmemiştir.

Tablo 6

Katılımcıların ytt ve maddi durum değişkenine göre tek yönlü varyans analizi istatistik verileri

Maddi durum	n	Ortalama	Standart Sapma	F	p
İyi	71	12,23	7,89	,017	,983
Orta	219	12,45	8,76		

Kötü	26	12,46	10,36
------	----	-------	-------

p<0.05

Tablo 6 incelendiğinde katılımcılardan elde edilen verilere göre yeme tutum testi ve maddi durum değişkeninin incelenmesi amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 7

Katılımcıların ytt ve cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t testi istatistik verileri

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Erkek	215	12,32	8,65	-,246	,806
Kadın	101	12,58	8,81	-,245	,807

p<0.05

Tablo 7 incelendiğinde çalışmada katılımcılardan toplanan ytt puanları ve cinsiyet değişkenlerini karşılaştırmak amacıyla gerçekleştirilen bağımsız örneklem t testi sonucuna göre anlamlı farklılıklar elde edilmemiştir.

Tablo 8

Katılımcılardaki kronik hastalık ve ytt puanlarının bağımsız örneklem t testi istatistik verileri

Kronik hastalık durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Hastalığı Var	24	11,58	7,48	-,483	,629
Hastalığı Yok	297	12,47	8,79	-,553	,584

p<0.05

Tablo 8 incelendiğinde katılımcılardaki kronik hastalık durumu ve ytt toplam puanlarının ilişkisini incelemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda anlamlı farklılık elde edilmemiştir.

Tartışma ve Sonuç

Beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerin yeme tutumlarının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında ele alınmıştır. Gençlerde, özellikle sporcularda ve üniversite öğrencilerinde yeme bozukluklarının yanı sıra, sağlıksız yeme davranışları görülebilmektedir. Bu durumlarda ise yeme tutum testi ile yeme bozuklukları oluşmadan önce öğrenilip müdahale etme ve önleme fırsatı sağlanabilmektedir (Öztürk, 2004; Yüksel, 2001).

Yapılan çalışmada öğrencilerin yeme tutumları incelendiğinde %19,3'ünde yeme bozukluğu olduğu saptanmıştır. Bu oran spor yapmayanlar ile hemen hemen aynıdır. Öğrencilerin yeme tutumları ve spor dalı değişkeni incelendiğinde bireysel spor yapanlarda yeme bozukluğunun daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin yeme tutum testi puanı ile aktif olduğu spor dalı arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır (p>,05). Çiftçi'nin (2018) yapmış olduğu çalışmada Beden Eğitimi

ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Yeme Tutumları (Balıkesir İli Örneği) incelenmiş, kadınlarda ve bireysel sporlarla ilgilenenlerde yeme bozukluğu riskinin daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Yaklaşık her dört beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencisinden birinin yeme bozukluğu davranışı gösterdiği görülmüştür. Kendir ve Karabudak (2019) yaptıkları çalışmada Sporcularda ‘‘Yeme Bozuklukları’’ incelenmiş, yeme bozukluğu prevalansının sporcularda genel sayıdan daha fazla olduğu görülmüştür. Biyolojik faktörlerin, sosyo-kültürel faktörlerin, negatif beden algısının ve fiziksel görünümle ilgili kaygıların yeme bozuklukları riskini artıran faktörlerden olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar yaptığımız araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda spor yapan kişilerde yeme bozukluğunu araştıran çalışmalar incelendiğinde spor dalı, cinsiyeti, yaş ve spordaki rekabet düzeyi gibi değişkenlerle birlikte sporcuların içinde buldukları psikolojik durumların da sporcuların beslenme alışkanlıklarını etkilediği ve yeme bozukluğuna sebep olabildiği belirtilmiştir (Fairburn, 1995). Erken teşhis ve tedavinin kritik olmasıyla beraber yeme bozukluğunun önlenmesi de önem arz etmektedir (Reardon vd., 2019). Genel olarak sporcular üzerinde gerçekleştirilen yeme bozukluğu önleme sayısı azdır ancak umut vericidir (Bar vd., 2016). AMSSM yeme bozukluğunu önleyici programların bu riski azaltmada yarar sağlayacağını belirtmiştir (Chang vd., 2020).

Öğrencilerin yeme tutumları ve maddi durum değişkeni incelendiğinde maddi durumu iyi olan ile iyi olmayanlar arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>.05$). Çelik ve arkadaşları (2016) kadın üniversite öğrencilerinin yeme bozukluğunu etkileyen sosyodemografik ve ruhsal etkenlerin araştırılması amaçlı yaptıkları çalışmada, öğrencilerin maddi durumları ile yeme tutumlarının arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Clopton ve diğerleri (2001) yeme bozukluğu olan kişilerin aile maddi gelir seviyelerinin yüksek olduğunu bildiren çalışmalar olduğu gibi bu tarz bir ilişkinin saptanmadığı çalışmaların da olduğunu bildirmiştir. Çalışmamızda maddi durum değişkeninin üniversite öğrencilerinin yeme tutumlarını tek başına olumlu veya olumsuz yönde etkileyecek güçte olmadığı bu sebeple yeme tutumu ile aralarında anlamlılık bulunamadığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin yeme tutumları ve cinsiyet değişkeni incelendiğinde öğrencilerin yeme tutumları cinsiyet ile anlamlı düzeyde farklılaşmamıştır ($p>.05$). Süel vd., (2021) yaptığı, ‘‘Covid-19 Salgını Döneminde Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Yeme Tutumu Durumlarının İncelenmesi’’ başlıklı çalışmada, cinsiyet değişkeni ile yeme tutumları karşılaştırıldığında anlamlı farklılıklar bulunmuş ve farklılıkların kadınlar lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beslenme durumu ve sınıf değişkeni incelendiğinde ise yeme tutumları gruplar arası karşılaştırıldığında yine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Yapılan araştırma incelendiğinde yaptığımız çalışma sonuçlarıyla çeliştiği görülmektedir. İlhan vd., (2006) tarafından yapılan çalışmada yeme tutum puanlarının erkeklerde daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir. Siyez ve Uzbaş (2006) yaptıkları

çalışmada yeme tutum testi puanlarının cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde kadınların yeme tutum sonuçlarının erkeklere kıyasla fazla çıktığı görülmüştür. Bushi (2016) tarafından yapılan çalışmada yeme tutum testi puanlarının cinsiyet üzerinde farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde yaptığımız çalışma sonucunu destekleyen ve desteklemeyen araştırmalar olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılımcı erkek (215) ve kadın (101) öğrenci sayılarının birbirinden çok farklı olması, yeme tutumu ve cinsiyet değişkeni arasında bir anlamlılık bulunmamasının sebebi olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin yeme tutumları ve kronik hastalık değişkeni karşılaştırıldığında anlamlı düzeyde farklılık saptanmamıştır ($p>.05$). Çelik vd., (2016) yapmış oldukları çalışmada kadın üniversite öğrencilerinin yeme bozukluğunu etkileyen sosyo-demografik ve ruhsal etkenlerin araştırılmasını amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda ise depresif bozukluğu olan gençlerde yeme bozukluğu görülme sıklığının yüksek olduğu bildirilmiştir. Dirican vd., (2016) yaptıkları çalışmada astım hastalarında yeme tutumlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda astımlı hastaların hastalığı olmayan kontrol grubuna kıyasla yeme tutum puanları yüksek bulunmuştur. Erinç (2020) yapmış olduğu çalışmada tip 2 diyabet hastalarının yeme tutumlarını incelemiştir. Çalışma sonucunda tip 2 diyabetli kişilerin yeme tutum puanlarının yüksek olduğu ve anlamlı farklılığın olduğu saptanmıştır. Literatür incelendiğinde yaptığımız çalışma sonucuyla benzerlik gösteren ve göstermeyen araştırmalar olduğu görülmektedir.

Erken teşhis ve tedavinin kritik olmasıyla beraber yeme bozukluğunun önlenmesi de önem arz etmektedir (Reardon vd., 2019). Genel olarak sporcular üzerinde gerçekleştirilen yeme bozukluğu önleme sayısı azdır ancak umut vericidir (Bar vd., 2016). AMSSM yeme bozukluğunu önleyici programların bu riski azaltmada yarar sağlayacağını belirtmiştir (Chang vd., 2020).

Sonuç olarak Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerin yeme tutum verileri incelendiğinde; cinsiyet, kronik hastalık durumu, maddi durum ve spor durumunun, yeme tutumu üzerinde bir etkiye sahip olmadığı saptanmıştır. Yeme tutum ve davranışlarının kişilerin sağlığı açısından öneminin kavranabilmesi adına bu tarz çalışmaların önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu alanda yapılacak olan çalışmalarda örneklem sayısının arttırılmasının yanında değişik parametrelerle ilişki incelemesi yapılması önerilmektedir. Yeme bozuklukları çalışmalarıyla ilgili yaş grupları bilgilendirilip mediko-sosyo birimlere yönlendirilerek önleyici tedbirlerin alınabileceği de öngörülmektedir.

Kaynakça

- Arslan, S. A., Daşkapan, A., ve Çakır, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin beslenme ve fiziksel aktivite alışkanlıklarının belirlenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 15(3), 171-180.
- Arnik, M.Ç. (2009). Bir üniversite kampüsündeki öğrencilerin yeme tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Baudrillard, J. (2012). Tüketim Toplumu. Ayrıntı Yayınları.
- Bar, R. J., Cassin, S. E., ve Dionne, M. M. (2016). Eating disorder prevention initiatives for athletes: A review. *European Journal of Sport Science*, 16(3), 325-335.
- Baysal, A. (2009). Beslenme. Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Bushi, B. (2016). Üniversite öğrencilerinde yeme tutumu, anksiyete ve öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Çakaroglu, D., Ömür, E. H., ve Arslan, C. (2020). Üniversite öğrencilerinin yeme tutumu, yeme farkındalığı ve sosyal görünüş kaygısının değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 1-12.
- Chang, C., Putukian, M., Aerni, G., Diamond, A., Hong, G., ve Ingram, Y. (2020). Mental health issues and psychological factors in athletes: Detection, management, effect on performance and prevention: American Medical Society for Sports Medicine Position Statement—Executive Summary. *British Journal of Sports Medicine*, 54(4), 216-220
- Clopton, J.R., Haas, H.L., ve Kent, J.S. (2001). Family dynamics. JJ Robert-McComb (Ed.), *Eating Disorders in Women and Children: Prevention, Stress Management, and Treatment*. Boca Raton: CRC Press, p.165-177.
- Çelik, S., Yoldaşcan, B.E., Okyay, R.A., ve Yarkın, Ö. (2016). Kadın üniversite öğrencilerinde yeme bozukluğunun yaygınlığı ve etkileyen etmenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*; 17:42-50.
- Çiftçi, B. (2018). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yeme tutumlarının incelenmesi (balıkesir ili örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Dawson, B., ve Trapp, R. G. (2001). Probability & related topics for making inferences about data. *Basic & Clinical Biostatistics. Lange medical Books/McGraw-Hill Medical Publishing Division*, 69, 72.
- Dirican, N., Demirci, K., ve Akgönül, M. (2016). Astım hastalarında yeme tutumunun değerlendirilmesi. *İzmir Göğüs Hastanesi Dergisi*, 30(1), 33-40.
- Elal, G., Altuğ, A., Slade, P.D., ve Tekcan, A. (2000). The factor structure of the eating attitudes test (EAT) in a Turkish university sample. *Eating and Weight Disorders*, 5, 46-50.
- Erinç, M. (2020). Tip-2 diyabet hastalarının duyu düzenleme güçlükleri ile yeme tutumlarının anksiyete ve depresyon seviyeleri üzerindeki etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Fairburn, C. G. (1995). Overcoming binge eating.
- Fairburn, C.G., ve Harrison, P.J. (2003). Eating disorders. *Lancet*, 361, 407-16.
- Garner, D.M., ve Garfinkel, P.E. (1979). The eating attitudes test: an index of the symptoms of anorexia nervosa. *Psychological Medicine*, 9, 273-279.
- Garner, D.M., Olmsted, M.P., Bohr, Y., ve Garfinkel, P.E. (1982). The eating attitudes test: psychometric features and clinical correlates. *Psychological Medicine*, 12, 871-878.
- George, D., ve Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference*. Routledge.
- Hudson, J. I., Hiripi, E., Pope Jr, H. G., ve Kessler, R. C. (2007). The prevalence and correlates of eating disorders in the National Comorbidity Survey Replication. *Biological psychiatry*, 61(3), 348-358.
- Karadağ, M.G., Elibol, E., Yıldırım, H., Akbulut, G., Çelik, M.G., Değirmenci, M., Söğüt, M., Güneş, M., ve Dinler, M.F. (2016). Sağlıklı yetişkin bireylerde yeme tutum ve ortorektik davranışlar ile obezite arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Gazi Medical Journal*, 27(1), 107-114.
- Karasar, N. Bilimsel Araştırma Yöntemi [Scientific Research Methods]. Ankara: Nobel.
- Kendir, D., ve Karabudak, E. (2019). Sporcularda yeme bozuklukları. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-10.
- Mohammadiazhad, A.K. (2016). Üniversite öğrencilerinde farklı beslenme indeksleri ile yeme davranışının değerlendirilmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Koç, H.G. (2015). *Turgut özal tıp merkezi hemşirelerinin zayıflama amaçlı diyet ürünü kullanma durumları ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Işık, B. (2009). Uludağ Üniversitesi öğrencilerinde yeme bozukluklarının araştırılması. Uzmanlık Tezi, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Bursa.
- İlhan, M. N., Özkan, S., Aksakal, F. N., Aslan, S., Durukan, E., ve Maral, I. (2006). Bir tıp fakültesi öğrencilerinde olası yeme bozukluğu sıklığı. *Türkiye'de Psikiyatri*.
- Oral, N., ve Şahin, N.H. (2008). Yeme tutum bozukluğunun kişilerarası şemalar, bağlanma, kişilerarası ilişki tarzları ve öfke ile ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(62), 37-48.
- Özdamar, K. (2001). Örneklem Yöntemleri. SPSS ile Biyoistatistik. Ankara: Kaan Kitapevi.
- Özgen, L., Kınacı, B., ve Arlı, M. (2012). Eating attitudes and behaviours of adolescents. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 45, 229-47.
- Öztürk, O. (2004). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, Yeme Bozuklukları. Ankara: Nobel Tıp Kitapevi.
- Pritts, S.D, Susman, J. (2003). Diagnosis of Eating Disorders in Primary Care. *Am Fam Physician*; 67: 297- 304.
- Rosen, D.S. (2010). Identification and management of eating disorders in children and adolescents. *Pediatrics*, 126:1240-1253.
- Savaşır, I., ve Erol, N. (1989). Yeme Tutum Testi: Anoreksia nervosa belirtileri indeksi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23, 19-25.
- Siyez, D. M. ve Uzbaş, A., (2006). Bir grup üniversite öğrencisinin anoreksik yeme tutumları ile aile yapısı arasındaki ilişki. *Yeni Sempozyum*, 44: ss.37-43.
- Süel, E., Şengür, E., ve Turasan, İ. (2021). Covid-19 salgını döneminde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yeme tutumu durumlarının incelenmesi. *International Journal Ijssets Sport Exercise Training Sciences*, 4, 148-154.
- Tam, C. K., Ng, C. F., Yu, C. M., ve Young, B. W. (2007). Disordered eating attitudes and behaviours among adolescents in Hong Kong: prevalence and correlates. *Journal of Paediatrics and Child Health*, 43(12), 811-817.
- Yüksel, N. (2001). Ruhsal Hastalıklar. Ankara: Çizgi Tıp Yayınevi.
- Reardon, C.L., Hainline, B., Aron, C.M., Baron, D., Bau, A.L. ve Bindra, A. (2019). Mental health in elite athletes: International Olympic Committee consensus statement. *British Journal of Sports Medicine*, 53(11), 667-699.
- Vançelik, S., Önal, S. G., Güraksın, A., ve Beyhun, E. (2007). Üniversite öğrencilerinin beslenme bilgi ve alışkanlıkları ile ilişkili faktörler. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6(4), 242-248.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bu eser [Creative Commons Atf-GavriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.